

מודלים להתחשבנות במערכת בריאות הנפש

חיים הופרט, סמנכ"ל תכנון תקצוב ותמחור
אורלי מלכה, מנהלת אגף כלכלה

❖ מבנה השוק ורצף היצע השירותים – ניתוח כלכלי

❖ מערך המחירים

❖ מודל התחשבות נוכחי

❖ מודל מוצע – תקצוב גלובאלי

מבנה השוק ורצף היצע השירותים ניתוח כלכלי

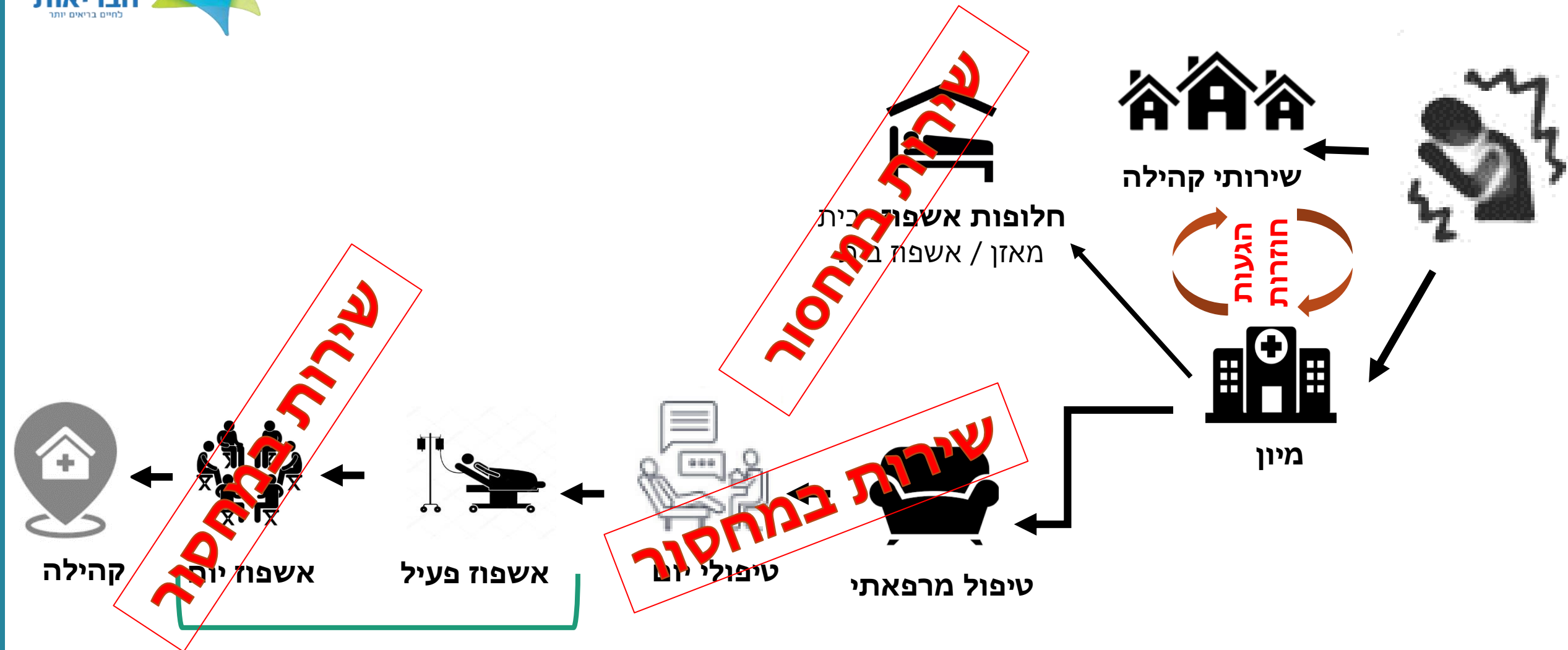
היעדר טיפול מותאם
לאוכלוסיות ייעודיות

מחסור במסגרות על
רצף הטיפול שמביא
להתדרדרות לאשפוז

תורי המתנה ארוכים
לטיפול

צורך בשיפור איכות
השירות

מחסור בכ"א מטפל

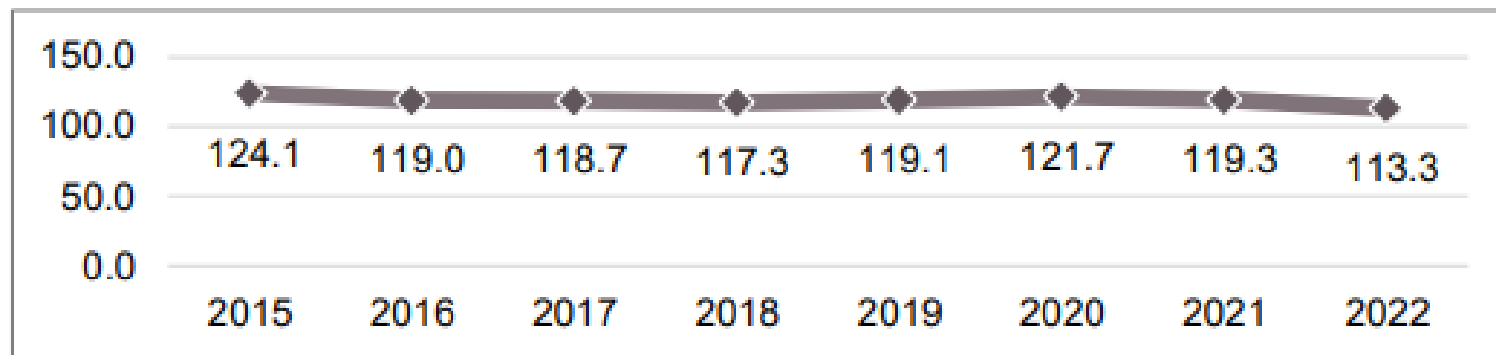
ירידה בשיעור הביקורים במרפאות ביחס לגידול אוכלוסייה, ירידה אבסולוטית במספרים

Outpatient visits in hospitals by age and sex

ביקורים במרפאות בתי חולים לפי גיל ומין

Age adjusted rate per 1,000 persons

שיעור מתוקנן לגיל ל-1,000 תושבים

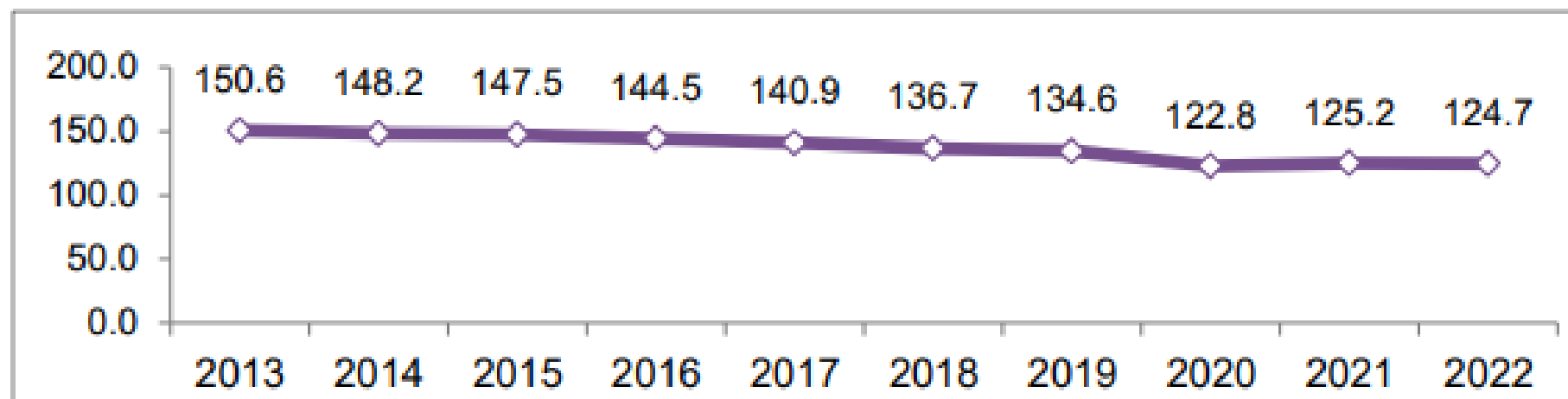

מספר ימי האשפוז בירידה ריאלית במשך שנים, יציב נומינלית (מלבד הקורונה)

Rate per 1,000 persons

שיעור ל-1,000 תושבים

אשפוז – Inpatient care

אגרת מיון

- אין תשלום על מיון בבתי החולים הפסיכיאטריים

תקרה אמבולטורית הסכמית

- לממשלתיים קיימת תקרה אמבולטורית עם אלפא אפס (הסכם הרפורמה)

סובסידיה

- משק מסובסד בכ-30% מהתקבולים בבתי החולים הפסיכיאטריים הממשלתיים.

קאפ פסיכיאטרי

- תקרת רכש לשירותי אשפוז.
- הנחה מעל תקרה בגובה 60%.

מחירים

- מחירון בסיסי כמעט ללא DRG
- שיטת מנויים המבוססת על הסכמי 2006

מענה ראשוני

- מענים לכלל האוכלוסייה
- טרום מערך בריאות הנפש
- טיפולים קצרים וממוקדים, טיפול עצמי
- בסביבה הטבעית של המטופל
- רשויות, חינוך, רווחה

מענה קהילתי מרוכז

- ביצוע טריאז' למדידה, בקרה וריבוד הביקוש
- רצף של מענים במערך בריאות הנפש
- לאוכלוסייה קלה-בינונית (טכנולוגיות, תומך ברה"ן)
- הגדלת היצע המטפלים

מענה קהילתי אינטנסיבי

- שירותים מרפאתיים אינטנסיביים
- והתאמה לאוכלוסיות ייחודיות
- מיון התערבותי

אשפוז

- בתים מאזנים
- מניעת אשפוזים חוזרים
- תמריצים למניעת אשפוזים
- יישום ועדת מלמד
- אין תמרוץ לאיכות הטיפול במערך

מודל המחירים

❖ מתוך כלל המגעים כ-40% אחוז מבוצעים במסגרות אמבולטוריות בבתי החולים הממשלתיים לברה"נ

❖ מרפאות בתי החולים מטפלים במקרים אינטנסיביים יותר כגון – טיפול מרפאתי כפוי, חולים בעלי היסטוריה אשפוזית קשה, מרפאות מומחים ליעודיות (בדומה לבתי חולים כלליים), הפרעות דו-קוטביות, סכיזופרניה ועוד.

❖ התחשבות כיום – במסגרת מנויים (אבחוני, קצר, ארוך) כמעט באופן בלעדי

- ❖ טיפולי יום – טראומה מינית, הפרעות אכילה
- ❖ מנוי – אבחוני (2), קצר (6/8) וארוך (30) לילדים/מבוגרים
- ❖ מחיר מיון בבתי חולים פסיכיאטריים – אין!
- ❖ יום אשפוז פסיכיאטרי – פעיל וממושך לילדים/מבוגרים בלבד ללא מענה לאוכלוסיות מיוחדות
- ❖ יו"א פסיכיאטרי בבית חולים כללי- בדומה לבתי החולים הפסיכיאטריים וללא תכולה מוגדרת

מנגנון מחירים - כיום

סוג שירות	שירות	תעריף ב	הערות
טיפול יום / אשפוז יום	טיפול יום טראומה מינית	808	
	טיפול יום הפרעות אכילה	842 מבוגר	
	אשפוז יום כללי	541 מבוגר	
	טיפול יום כללי	546 מבוגר	
טיפולים מרפאתיים במסגרת המנוי	מנוי ארוך (30 מגעים)	4,327 מבוגר	ממוצע למגע -236
	מנוי אבחוני (2 מגעים)	1208 מבוגר	ממוצע למגע - 430
	מנוי קצר (6 מגעים)	1249 מבוגר	ממוצע למגע - 208
	ביקור בית	499	
	טיפול פרטני	324	
	טיפול קבוצתי	150	מחייבים כמה מטופלים במקביל
	טיפול זוגי	533	
	חוות דעת משפטית	2203	
תמרוץ חסר לפיתוח טיפול יום כלליים / אשפוז יום			
תמרוץ בית החולים שלא לנצל את המנוי עד סופו			
תמרוץ לפיתוח שירותים נמוכים מעלות מגע ממוצע (כן - טיפול קבוצתיים, טיפול תרופתי. לא - ביקורי בית, חוות דעת)			

מנגנון מחירים החדש - נובמבר 2024

❖ מנוי < כרטיסיה

❖ 15 טיפולים מאושרים מראש בתוקף לשנה

❖ רשימת שירותים הכלולים בכרטיסיה

❖ חיוב בהתאם לשירות שניתן

❖ אפשרות לחיוב 2 טיפולים שונים ביום (תמ"כ והפרעות אכילה 3 ביום, ילדים ונוער 4 טיפולים ביום)

❖ מנוי אבחוני – 2 מפגשים

❖ קביעת מחיר מיון + קביעת כללי התחשבות

❖ תעריף מופחת (288 ₪) – בשעות פעילות המרפאה לבעלי כרטיסיה

❖ מטופל ל שהופנה ע"י קופת חולים – מחיר מלא

❖ ביקור חוזר במיון בתוך שבועיים – תעריף מופחת

מנגנון מחירים – תכולת כרטיסיה

רשימת השירותים המוגדרים בכרטיסיה:

שם השירות	קוד השירות
ריפוי בעיסוק פרטני	97530
תזונה ודיאטה, יעוץ וטיפול, למעט בהתפתחות הילד	97802
ריפוי בעיסוק קבוצתי	L7771
ביקור בית, איש צוות בריאות הנפש	L0803
ביקור בית, צוות בריאות הנפש	L0804
הערכה תקופתית וקביעת תכנית טפול, בצוות, בריאות הנפש	L0830
פסיכותרפיה פרטנית	L0841
פסיכותרפיה פרטנית מרחוק	L0842
פסיכותרפיה קבוצתית	L0849
פסיכותרפיה קבוצתית מרחוק	L0845
טיפול זוגי/משפחתי, בריאות הנפש	L0846
הדרכה של משפחת המטופל, בריאות הנפש	L0882
יעוץ טלפוני פרטני מתועד, בריאות הנפש	L0900
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי על ידי פסיכיאטר, מבוגר	L0901
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי על ידי פסיכיאטר, מבוגר, מרחוק	L0902
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי על ידי פסיכיאטר, ילד	L0903
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי על ידי פסיכיאטר, ילד, מרחוק	L0904
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי על ידי פסיכיאטר, מטופל בטמ"כ	L0905
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי, למעט על ידי פסיכיאטר	L0906
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי, למעט על ידי פסיכיאטר, מרחוק	L0907
טיפול ו/או מעקב פסיכיאטרי, למעט על ידי פסיכיאטר, מטופל בטמ"כ	L0908

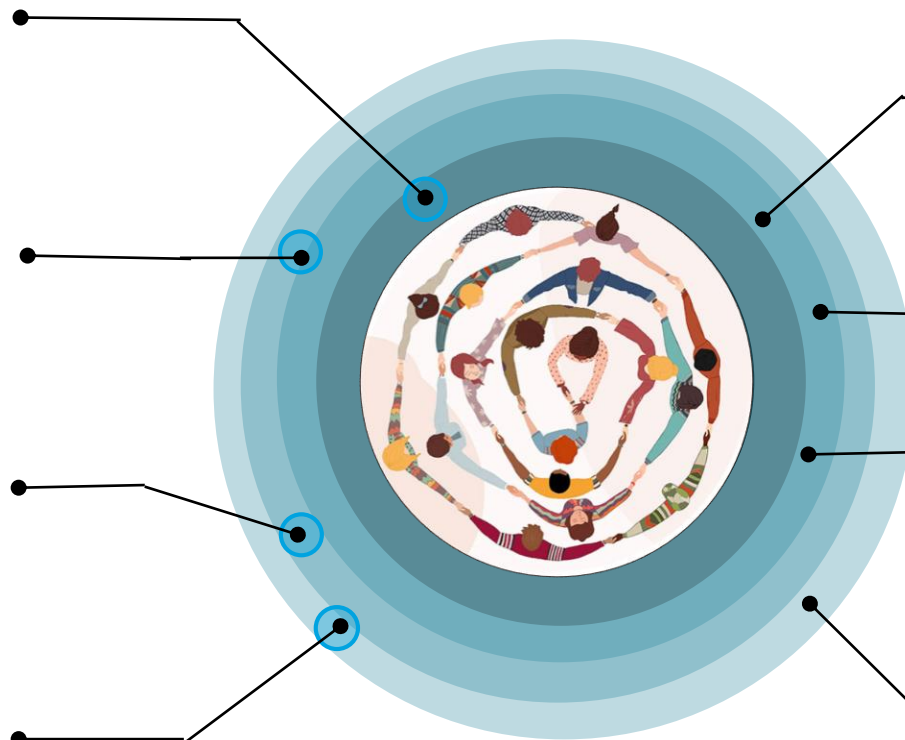
שירותים אמבולטוריים – מרפאות, טיפולי יום, מיון

מחיר מיון – תמריץ כלכלי
ומניעת התדרדרות לאשפוז
ומעקב

עדכון מחיר טיפולי היום ואשפוז היום –
חיזוק הרצף הטיפולי האקוטי

שינוי שיטת המנויים ותמחור מחדש של
שירותי מרפאות – חיזוק התמריץ לפיתוח
השירות

תמחור שירותים לאוכלוסיות יעודיות - בהמשך

תמריץ למניעת
התדרדרות לאשפוז

הרחבת מענים לאוכלוסיות
אקוטיות

בלימת סגירת מרפאות

שיפור מערך התמריצים
לפיתוח שירותי קהילה

מודל התחשבנות נוכחי

כללים כלכליים המגדירים את מערכת היחסים המסחרית בין בתי החולים לקופות החולים.

נועד מצד אחד לרסן בין חלוקת המשאבים בין קופ"ח לבי"ח ומצד שני לייצר יציבות לתשתיות לאומיות (רצפה במשק הכללי).

מחוקק בחוק ההסדרים אחת לשלוש השנים כבר למעלה מ-20 שנה - מאז הרפורמה במשק הפסיכיאטרי.

❖ **רצפות** – אין רצפות לתשלום

מינימלי של רכש בקאפ, תמרוץ
קופות לירידה

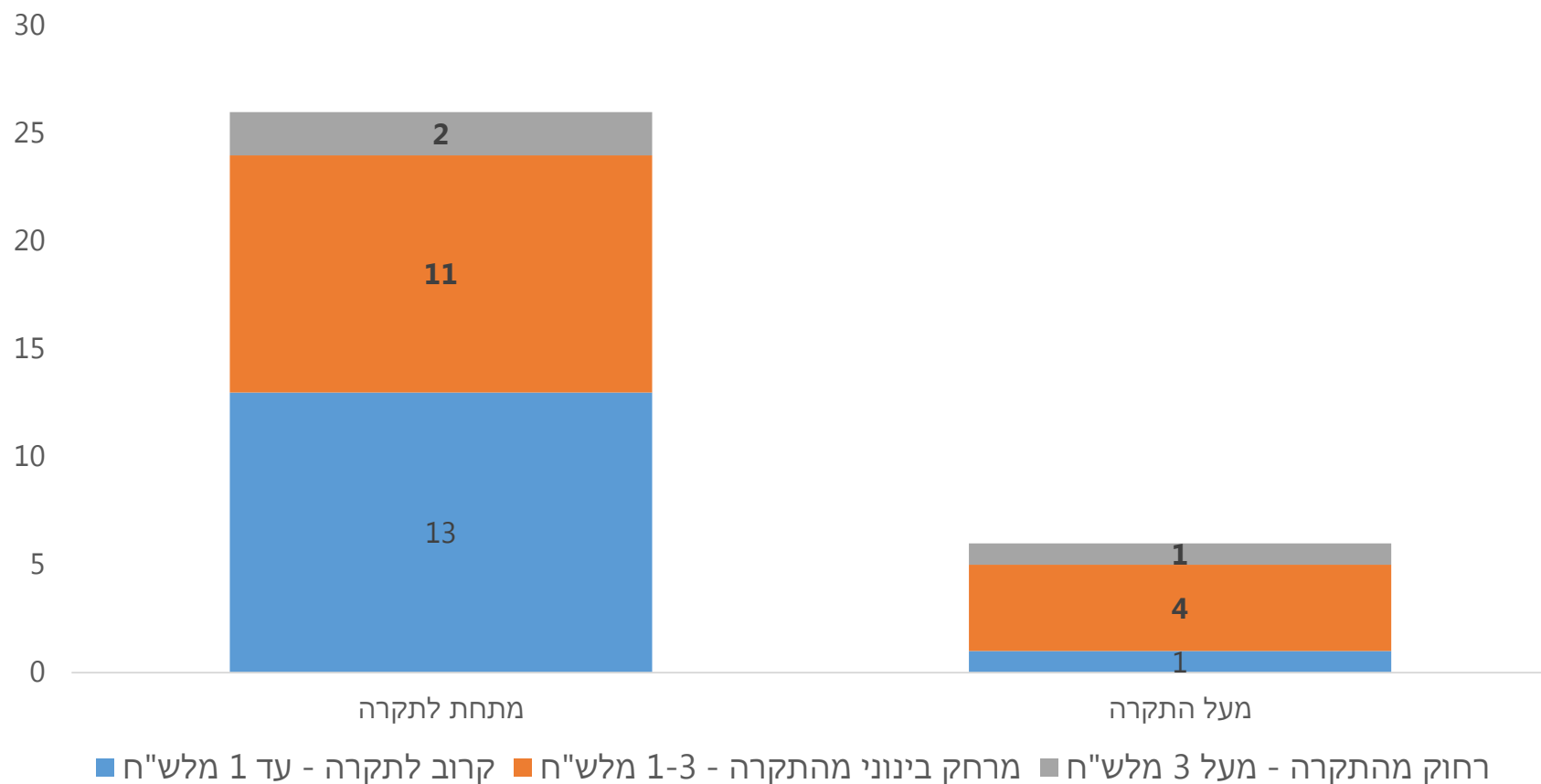
❖ **תקרות** – ע"פ מס' מיטות ותמהיל

קופה. עד לגובה התקרה הקופה
משלמת מחיר מלא, מעליה 40%

- מעל 80% מהאינטראקציות הינן מתחת לתקרה, רובן המוחלט בפער של מעל מיליון ₪
- הסכום מעל התקרה מוערך בכ-12.5 מלש"ח

אינטראקציות תקרה בין קופות לבתי חולים פסיכיאטריים ממשלתיים

המודל המוצע – תקציב גלובלי

❖ **מנדט** – מנכ"ל משרד הבריאות והממונה על התקציבים ביקשו את הוועדה להמליץ על מנגנון ההתחשבות הרצוי בין קופות החולים לבתי החולים בתחום הפסיכיאטריה (כתב מינוי, סימוכין 00535324)

❖ המלצת הוועדה מהווה בסיס לחקיקה של המנגנון בכנסת

❖ **נציגי הוועדה** – בריאות: ד"ר גלעד בודנהיימר, רו"ח ליאור ברק, נריה שטאובר, זהבה רומנו. אוצר: יעל לינדנברג, תמר צ'ין. מרכזת הוועדה היא אורלי מלכה.

❖ **לו"ז** – הוועדה הגישה את המלצותיה לאחר מספר היועצויות עם בעלי עניין, סקירה בינלאומית וניתוח נתונים.

❖ **רצף טיפולי** - יצירת מסגרות טיפול המספקות מענה לכל שלבי הרצף הטיפולי, והתאמה מיטבית בין המטופלים למסגרות בדגש על יצירת רצף טיפולי בין המענים השונים.

❖ **קהילה** - העברת מרכז הכובד בטיפול בבריאות הנפש ממערך האשפוז לשירותים אמבולטוריים בקהילה, ואקוטיזציה של המערך האשפוזי.

❖ **גוף-נפש** - חיזוק שילוב הטיפול הרפואי הנפשי יחד עם הטיפול הרפואי הגופני, מתוך ראייה כוללת של בריאות האדם.

❖ **איכות** - שיפור תנאי האשפוז, איכות הטיפול והיחס הטיפולי במערך האשפוז.

עקרונות המודל החדש – ממתין לאישור הכנסת

- ❖ **תקצוב קבוע (בסיס התחשבות) -** לבית החולים ללא תלות בפעילות
- ❖ **הטמעת סובסידיה -** העלאת מחירי האשפוז הפסיכיאטרי בבתי חולים כללי ובמרכזים פסיכיאטרים (24%-ו-43% בהתאמה)
- ❖ **איכות באשפוז -** בית החולים מתומרץ כלכלית על עמידה מדדי איכות ושירות
- ❖ **תשלום קופה -** בהתאם לחלקה היחסי בצריכת שירותי אשפוז מתוך סך תשלומים לבתי חולים.
- ❖ **מתווה איחוד -** בין בתי חולים כלליים ופסיכיאטרים

מטרה: מתן וודאות לבי"ח על תקציב האשפוז ומתן תמריץ למניעת לאשפוזים בני מניעה

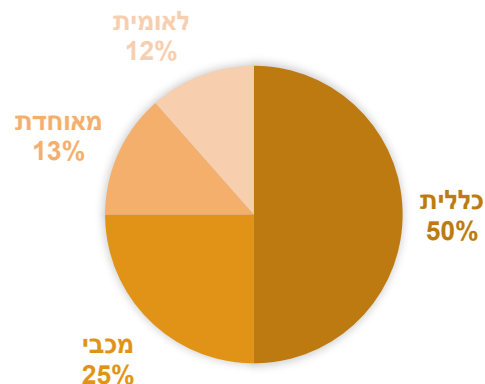
קופת חולים

חלקה מהתשלום הקבוע בבית חולים יקבע באופן היחסי לצריכתה באשפוז בשנה הקודמת

תשלום 2023

קופה	סכום לתשלום	אחוז מסך תקציב ביה"ח
כללית	200	50%
מכבי	100	25%
מאוחדת	54	13.5%
לאומית	46	11.5%

צריכה 2022 בביה"ח

בית החולים

ניתוק הקשר בין סך הפעילות לבין ההכנסה

100 י"ח
אשפוז

200 י"ח
אשפוז

400 מלש"ח

סיכום מודל האשפוז בבתי החולים הפסיכיאטריים

הפתרונות הכלכליים

תקצוב קבוע ללא תלות בפעילות

תמרוץ כלכלי לעמידה ביעדי שירות ואיכות הטיפול

תעריפים מעודכנים למערך המרכזים לברה"נ ותקצוב ידוע מראש

העלאת מחיר יו"א לבי"ח כללי ותמרוץ במסגרת ת.ל

עדכון תעריפים לשירותים אמבולטוריים

תופעות בלתי רצויות כיום

לבית החולים תמריץ לשמירה על מטופלים באשפוז

לבית החולים אין תמריץ לשיפור איכות והשירות

סובסידיה ממשלתית גדלה

חופש בחירה שלא ממומש וניהול אזורי

מחסור במענה לשירותים לא אשפוזיים

- **מנגנון משלים להבטחת איכות ושיפור שירותי האשפוז**
  - חדשנות באשפוז
  - מגעים באשפוז
  - גידול בפעילות אמבולטורית לבעלי היסטוריה אשפוזית
  - צמצום אשפוזים חוזרים

החל משנת 2026 – חווית מטופל + PROMS

תודה על ההקשבה!